

CÁC NGÀNH HÀNG TẬN DỤNG CƠ HỘI TỪ CÁC FTA THẾ HỆ MỚI ĐỂ TĂNG TRƯỞNG XUẤT KHẨU TRONG BỐI CẢNH DỊCH BỆNH COVID-19

Sáu tháng đầu năm 2021, dịch bệnh COVID-19 vẫn tiếp tục bùng nổ tại nhiều quốc gia, ảnh hưởng tới hoạt động sản xuất kinh doanh và làm đứt gãy các chuỗi cung ứng khu vực và thế giới. Bên cạnh đó, căng thẳng thương mại tiếp tục gia tăng đặc biệt giữa một số nền kinh tế lớn, gây ảnh hưởng đến thương mại toàn cầu nói chung. Tuy nhiên, trong bối cảnh đó, xuất khẩu Việt Nam vẫn ghi nhận sự tăng trưởng tích cực của nhiều mặt hàng ở các thị trường mục tiêu.

Theo số liệu thống kê của Bộ Công Thương, tổng kim ngạch xuất khẩu 6 tháng đầu năm 2021 của Việt Nam đạt 157,63 tỷ USD, tăng 28,4% so với cùng kỳ năm trước. Nhiều ngành hàng xuất khẩu của Việt Nam đạt tăng trưởng ấn tượng bất chấp tình hình dịch bệnh làm sụt giảm nhu cầu tiêu dùng ở nhiều thị trường xuất khẩu trọng điểm. Các Hiệp định thương mại tự do (FTA) được cho là nền tảng quan trọng để Việt Nam vượt qua các tác động tiêu cực của dịch bệnh COVID-19 và giảm thiểu ảnh hưởng của các cuộc chiến thương mại trên thế giới để tiếp tục tăng trưởng xuất khẩu trong những tháng đầu năm khó khăn vừa qua.

Tính đến tháng 6/2021, Việt Nam đã ký kết tổng cộng 15 FTA với 53 đối tác thương mại ở hầu khắp các khu vực trên thế giới, trong đó có 14 FTA đã có hiệu lực. Đặc biệt trong thời gian 3 năm trở lại đây, Việt Nam đã tham gia vào nhiều FTA thế hệ mới với quy mô lớn trên thế giới như Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), FTA Việt Nam – EU (EVFTA), FTA Việt Nam – Vương quốc Anh (UKVFTA), Hiệp định Đối tác kinh tế toàn diện khu vực (RCEP)... giúp mở ra cánh cửa vào các thị trường rộng lớn chưa từng có cho hàng hóa của Việt Nam, tạo cơ hội quý giá cho xuất khẩu của Việt Nam trong bối cảnh khó khăn.

Giày dép

Sau một năm 2020 sụt giảm mạnh, trong nửa đầu năm 2021, cùng với sự mở cửa trở lại của nhiều nền kinh tế, nhu cầu tiêu dùng đối với các sản phẩm được cho là không thiết yếu như giày dép cũng bắt đầu tăng trở lại. Sáu tháng đầu năm, xuất khẩu giày dép của Việt Nam đạt kim ngạch 10,4 tỷ USD, tăng 27,8% so với cùng kỳ năm trước. Đặc biệt, nhờ tác động tích cực từ Hiệp định EVFTA, xuất khẩu mặt hàng này sang các thị trường EU đã tăng mạnh, tại một số thị trường EU, mức tăng trưởng lên đến 2 con số như Bỉ tăng 37,0%, Hà Lan tăng 23,4%, Italia tăng 14,3%, Tây Ban Nha tăng 39,2%...

Dệt may

Từ đầu năm đến nay, ngành dệt may cũng đạt được con số tăng trưởng ấn tượng gần 15% với kim ngạch 15,2 tỷ USD nhờ các tác động tương tự... Cùng với lợi ích về xóa bỏ thuế quan, EVFTA với quy tắc xuất xứ của các sản phẩm may mặc yêu cầu “từ vải trở đi” và CPTPP chặt hơn là “từ sợi trở đi” sẽ tiếp tục thúc đẩy đầu tư vào ngành công nghiệp phụ trợ dệt may, giúp nâng cao giá trị gia tăng cho ngành và giảm dần phụ thuộc việc nhập khẩu nguyên phụ liệu bên ngoài. Trên thực tế, rất nhiều doanh nghiệp ngành này đã và đang khởi động chu kỳ đầu tư mới với các dự án nâng cao năng lực sản xuất, hoàn thiện chuỗi cung ứng nguyên liệu...nhằm tận dụng hiệu quả ưu đãi từ FTA, phấn đấu đạt mục tiêu xuất khẩu đã đề ra.

Rau quả

Ngoài dệt may và giày dép, rau quả cũng là ngành hàng được nhắc đến nhiều với sự gia tăng đáng kể trong kim ngạch xuất khẩu. Sau khi giảm sâu 27,5% trong năm 2020, xuất khẩu rau quả 6 tháng đầu năm 2021 của Việt Nam bắt đầu phục hồi trở lại, tăng 17,7%, đạt kim ngạch 2,1 tỷ USD. Đáng chú ý, trong tháng 6 vừa qua, những lô vải thiếu đầu tiên đã được xuất khẩu sang các thị trường EU (Séc, Pháp, Bỉ) theo Hiệp định EVFTA. Việc vượt qua các yêu cầu khắt khe từ thị trường khó tính như EU cho thấy trái cây Việt có thể đảm bảo các tiêu chuẩn cao của thế giới về an toàn thực phẩm, mức tồn dư thuốc bảo vệ thực vật.... Trong thời gian tới, các ưu đãi thuế quan EVFTA sẽ tiếp tục là động lực để thúc đẩy xuất khẩu trái cây Việt sang thị trường này.

Thủy sản

Với sự phục hồi nhu cầu tại các thị trường tiềm năng, xuất khẩu thủy sản 6 tháng đầu năm 2021 ghi nhận sự khởi sắc trở lại, với kim ngạch xuất khẩu đạt 4,1 tỷ USD, tăng 12,5% so với cùng kỳ năm trước. Đáng chú ý trong số các thị trường đã có FTA với Việt Nam, EU là điểm đến được kỳ vọng đối với doanh nghiệp xuất khẩu thủy sản của Việt Nam với nhu cầu tiêu thụ đang phục hồi rõ rệt khi COVID-19 đang dần được khống chế tại EU. Các nhà nhập khẩu EU cũng có xu hướng quan tâm hơn đến các nhà cung cấp thủy sản Việt Nam với các lợi thế thuế quan mà EVFTA mang lại.

Nói tóm lại, xuất khẩu nhiều mặt hàng của Việt Nam sang các thị trường đối tác FTA thời gian gần đây đều ghi nhận mức tăng trưởng khả quan trong nửa đầu năm, một phần nhờ việc tận dụng được những lợi thế về ưu đãi thuế quan từ các FTA. Điều này cho thấy doanh nghiệp Việt Nam đang ngày càng tận dụng tốt hơn các FTA và nâng cao năng lực cạnh tranh của sản phẩm để có thể vượt qua được các rào cản nhập khẩu khắt khe, dù là ở thị trường nhập khẩu khó tính nhất. Tuy nhiên, để có thể tiếp tục xu hướng này, mở rộng diện hưởng lợi từ các ưu đãi thuế quan, doanh nghiệp sẽ phải vượt qua các thách thức về quy tắc xuất xứ FTA, các quy định nhập khẩu của nước nhập khẩu như yêu cầu về vệ sinh an toàn thực phẩm, bảo vệ môi trường, truy xuất nguồn gốc... ■

